

ה'רמ"ט א"ת דאס האר"ן, נאר דו דארפסט עיס שאדאר זען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

למסרת אית לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מא
תשפ"ג

פרשת נח

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאר עי לב השמים לה'
יתברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

עם סבבי אשיחה

ובטובו מחדש בכל יום תמיד...

גם אם לא התחלת מסכת חדשה, ולא עברת לישיבה או כולל חדש, אפשר וצריך להתחדש...

רבי שמחה: אה, א נייע התחדשות!

ר' מנחם: איזה התחדשות? חזרתי לאותו כולל ולומדים שם עדיין את אותם הלכות.

רבי שמחה: 'התחדשות' אין פירושה לעשות דווקא דברים חדשים...

ר' מנחם: אם לא עושים שום דבר חדש, אז היכן בדיוק היא ההתחדשות?

רבי שמחה: אני לא מבין את שאלתך; וכי יהודי שרוצה להתחדש לדוגמא בתפילה, חייב להתפלל כל שבוע נוסח אחר כדי להתחדש? או אולי לכל הפחות לקנות סידור חדש כל חודש?

ר' מנחם: אז מהי אם כן ההתחדשות?

רבי שמחה: לעשות את אותו דבר שעשיתי אתמול, אך לא בזקנה אלא בהתחדשות!

ר' מנחם: סליחה שאני שואל שוב; אבל אם אני עושה שוב ושוב את אותו הדבר, כיצד אני יכול להתחדש בו?

רבי שמחה: אתה יכול להתחדש, כי זה באמת דבר חדש בכל פעם!

היהדות אינה דבר ישן לעולם, היא תמיד מתחדשת. כל מצוה וכל דבר שבקדושה, אינה דבר שחוזר על עצמו שוב ושוב, אלא כל פעם זה משהו חדש לגמרי.

ר' מנחם: לא הבנתי... וכי התפילין לדוגמא הם חדשות בכל פעם? הרי הם אותם בתים ופרשיות של אתמול?

רבי שמחה: נכון, הבתים והפרשיות שאתה מניח היום, הם אותם בתים ופרשיות של אתמול ושלשום, אך האור והתיקון הנפלא של מצות התפילין הוא אור ותיקון חדש לגמרי בכל יום.

ר' מנחם: וכי האור של המצוה אינו אותו אור? והרי יודע לכאורה שכל מצוה יש לה את האור והתיקון המיוחד שלה, וכי זה משתנה מיום ליום?

רבי שמחה: ה'יום' עצמו משתנה מיום ליום... ולא רק ה'יום', אלא גם כל שעה משעות היום וכל רגע מרגעי השעה, יש בהם התחדשות נפלאה ושינויים אדירים מרגע לרגע ומשעה לשעה.

ר' מנחם: את זה אני כבר לגמרי לא מבין.

רבי שמחה: תאמין לי שגם אני לא... אבל זה מה שמוהר"ג מביא כמה וכמה פעמים מדברי הזוהר וכתבי האר"י, שהקב"ה מחדש את הבריאה ואת מעמד ומצב כל העולמות בכל עת ורגע ממש!

אני יצטט לך אולי את אחד המקומות שמביא מוהר"ג דברים אלו, הלא הוא בהלכות שוכר הלכה ג' אות ו', וכך הוא כותב שם:

"עיינן מענין זה בעץ חיים בתחילתו בהיכל אדם קדמון בשער א' ענף ה' מה שאיתא שם: ולא עוד אלא שבכל שעה ושעה משתנים העולמות, ואין שעה זו דומה לשעה זו. ומי שמסתכל בענין הלוך המזלות וכוכבים וכו', עיי"ש שהאר"ך בזה ומביא שם מאמר התיקונים 'ולבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא, ולבושא דלביש בימא דא לא לביש בימא תניינא.' ובהו תבין איך משתנה מעמד ומצב העולמות, שהם הלבושין של האין סוף, ושינויים בכל עת ורגע! וכו' עיי"ש."

ר' מנחם: ומה זה אומר לנו למעשה, אותם שינויים שבכל עת ורגע?

רבי שמחה: זה אומר לנו שגם אם אנחנו עושים את אותם הדברים הטובים שעשינו אתמול או לפני שעה קלה, הרי שהפעם נעשים כבר תיקונים חדשים לגמרי, לפי מעמד ומצב העולמות החדש...

אבל, ר' מנחם, אתה יודע מה? בוא לא נתחיל אולי לחשוב על זה כל שעה ורגע משעות ורגעי היום; ננסה לכל הפחות לחשוב על זה בכל בוקר!

מוהר"ג מזהיר הרבה את הבן שלו במכתביו, להתבונן בכל בוקר במה שאנחנו אומרים 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית' - להתבונן שמגיע יום חדש עם אור חדש ונפלאות חדשות לגמרי!

ר' מנחם: אבל לצערי, אני לא כל כך מרגיש את ההתחדשות שיש בכל בוקר. בעיניי, הבוקר של היום נראה דומה עד למאד לבוקר של שלשום...

רבי שמחה: על כך כבר כותב מוהר"ג באחד המכתבים: "ואמרתי בחסדו יתברך, שאפילו אם אין האדם זוכה לראות ולהבין עוצם נפלאות ההתחדשות בכל בוקר, צריך על כל פנים להאמין באמונה רבה שבחודאי נתחדש נפלאות בכל יום, כמו שאומרים 'עושה חדשות' וכו'. זהו 'חדשים לבקרים רבה אמונתך', שצריך שיהיה לו אמונה רבה, להאמין שבכל יום ובכל בוקר הוא יתברך עושה חדשות הרבה בבחינת 'חדשים לבקרים', והבן. וצריכין לילך בזה מאד ולשים לב מאד למה שאנו אומרים בכל יום 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית'" (עלים לתרופה, מכתב רלג).

סבבי חכמה

מושגים בחסידות

מקור חיותו של משיח

מקור חיותו של משיח מ'נוקבא דפרדשקא'
| חרון אף וארך אפיים | כוחו המיוחד של משיח

מבואר בזוהר הקדוש (בחלק הנקרא 'ספרא דצניעותא' הנדפס בפרשת תרומה) שמקור הרוח חיים של משיח נמשך מ'נוקבא דפרדשקא'.

ביאור הדברים: כידוע שבצלם אלקים ברא את האדם, ועל ידי תכונת האברים של האדם נוכל להבין משל ודוגמא להנהגת השי"ת את העולמות באמצעות מידותיו כביכול הנקראים 'ספירות', בבחינת 'מבשרי אחזה אלוקי'. וכמו שמצינו הרבה בפסוקי התורה שהנהגותיו ית' מתוארות בלשון איברי האדם, ולדוגמא: הנהגת ההשגחה מתוארת בלשון "עיני ה' אל יראיו", והנהגת גבורותיו בהכנעת הרשעים בלשון "ימינך ה' נאדרי בכח", וכו"ב.

והנה, בענין ה"חוטם" אשר בקומת האדם התחתון מצינו דבר והיפוכו; מצד אחד התעוררות הכעס מתבטא באיבר החוטם, שכן כל הכועס נחיריו מוציאין עשן, ומאידך גם מידת הסבלנות מכונה "אריכות אפיים". ואכן, בפסוקי התורה מצינו כן גם בדוגמא שלמעלה, שענין התעוררות הדינים והכעס מכונה "וחרה אף ה'", אז יעשן אף ה'" המורה על התעוררות חרון אף והתגברות הדינים ח"ו. מאידך, אחד מ"ג מידותיו של רחמים הוא "ארך אפיים", להורות על שהוא ית' סובל ומוחל ברוב רחמיו. והרי ששני ההנהגות, הן של התעוררות הכעס והן של שיכוך הכעס והסבלנות, מתוארים בשם 'אף' וחוטם.

והנה מקור חיותו של משיח נמשך מבחינת 'חוטם', והכוונה למקור הרחמים היותר גדולים, שמשם נמשכין כל המתנות של כל הדינים.

כפי שנראה בשבוע הבא - ה'חוטם' מרמז על ה'תפילה', והיא היא מקור חיותו וכוחו של משיח צדקנו.

"איתא בספרא דצניעותא 'מנוקבא דפרדשקא משך רוחא דחיי למשיחא'. כי עיקר כלי זינו של משיח הוא התפילה, שהוא בחינת חוטם... ומשם עיקר חיותו. וכל מלחמתו שיעשה וכל הכבישות שיכבוש, הכל משם" (ליקוטי מוהר"ן, ב).

שימו סב! על ידי הנגינה, אדם ניכר אם קיבל עליו עול תורה! (ליקוטי מוהר"ן)

אימתי מרקדין (א)

(אבניה ברזל). ללמדנו, שיש כאן 'עבודה' נפלאה, המביאה את האדם לידי תשובה.

ריקוד אחר התפילה:

ה. וכן נהגו אנ"ש לדורות, לשמוח ולרקוד בכל יום. ובבית מדרשם של אנ"ש בעיר העתיקה בירושלים, נהגו בהדרכתו של רבי אברהם ב"ר נחמן לרקוד בכל יום אחר תפילת ערבית, כמחצית השעה או יותר, ריקודים על שמחת יהדותנו.

ו. וכן נהגו אנ"ש בכל מקומות מושבותיהם, לרקוד בכל יום אחר התפילה, בבוקר ובערב.

ז. אך כבכל מצוה, כן גם במצוה זו, יש להזהר לבל תהיה כמצוות אנשים מלומדה. כי הריקודים אינם "הקפות" או כיו"ב, רק הזדמנות פז להלהיב את השמחה שבלב, ולהמשיכה עד לרגליך.

ח. ומן העניין לצטט - תרגום חפשי - מתוך שיחה של רבי לוי יצחק בנדר על אודות מנהג זה:

[בתשובה לשאלה אם הריקודים ערב ובוקר כבר נהוג מזמן רבינו, השיב:] זה הרי תורה בליקוטי מוהר"ן, שעל ידי ריקודים והמחצות כף נמתקים הדינים... [שואל השואל: אבל מי הנהיג לרקוד כל יום ערב ובוקר? ועל כך הוא משיב:] אתה גם הולך עם חכמות... למה אתה הולך עם חכמות? דבר שזה כל החיות שלי, כל החיים שלי, אז אני שמח. אני שמח, אני רוקד על זה בבוקר, אני רוקד על זה בערב... " (נועם שיח ח"ב, עמוד ר"ט).

שניצלנו מלהיות מתנגדים חס ושלום על נקודת האמת כזה וכו'. מה נאמר ומה נדבר, במה נקדם ה' כעל כל אשר גמלנו! (שם, מכתב קע).

ג. וכן נהג אחריו תלמידו הנאמן, רבי נחמן מטולטשין. והיה מקפיד שלא יעבור עליו יום ללא ריקוד. ופעם, כשנזכר אחר עלותו על יצועו [אחר קריאת שמע שעל המטה] שעדיין לא רקד, ירד ממיטתו ורקד... (שיש"ק ג, ערב)

ד. ואין כאן רק דבר יפה ומשמח, אלא 'דרך תשובה' נפלאה לכל מי שרוצה לשוב לה'. וכאשר אמר פעם מוהרנ"ת לתלמידו רבי משה ברסלב'ר: **"איך גיב דיר ארויס א תשובה, דו זאלסט טאנצן אלע טאג"** [= אני מוציא (מורה) לך דרך תשובה: שתרקוד כל יום!]

ב'זמן שמחתנו' הקדשנו מדור זה לענין ה'ריקודים'. אמנם, בעיני רוב בני העולם, עבודת השמחה והריקודים שייכת בעיקר למועדים וחגים, בו בזמן שהיא מצוה תמידית, כאשר לימדנו רבינו. ועל כך נקדיש את השבועות הבעל"ט. וזה החלי בס"ד:

ריקודים בכל יום:

א. כשם שאנו יהודים בכל יום, ואנו מקיימים את המצוות בכל יום, כך הריקודים על שמחת יהדותנו אין חלקם נגרע בכל יום ויום.

ב. וכך אכן נהג מוהרנ"ת, לרקוד כל יום! (שיש"ק א, תקעד) וכך הוא כותב במכתביו לבנו: **"וכבר אמרתי שצריכין לרקוד בכל יום! ובודאי שמעת זאת, ועתה חזרתי ודיברתי כזה. כי לפי עוצם היסורים והבלבולים וכו' העוברין על כל אחד עתה, אין עצה כי אם לשמח את עצמו בכל הנ"ל, ולרקוד 'בכל יום' בעובדא, או במילואא לדבר עם חבריו מזה, או על כל פנים במחשבה, און טאקי פארט האפ" (עלים לתרופה, מכתב צא).**

וכן הוא חוזר וכותב במכתב אחר לבנו: **"כי לדעתי כבר הקדים השם יתברך לכולנו רפואה למכה על ידי ריבוי השיחות הקדושות שדברתי עמכם זה כמה שנים עד היום, וכל התורות והמעשיות הקדושות והתפילות הקדושות שזיכנו השם יתברך. בכלום יש לכם די ודי להחיות נפשכם גם בעת צרה הזאת, עד אשר אתם צריכים עתה "לרקוד בכל יום" על גודל ישועתו ונפלאותיו העצומים**

נהמת לב

לרקוד הרבה בכל פעם מחמת שמחה

**זַפְנו לְזֹכֵר וְלְהַאֲמִין בְּחֶסְדִּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבְךָ הַגָּדוֹל שְׁאִינוּ נִפְסֵק לְעוֹלָם, וְלִשְׂמֵחַ אֶת
עַצְמִי עַל יְדֵי זֶה תְּמִיד. פֶּתַח לְבִי וְדַעְתִּי, וְהָאֵר
עֵינֵי שְׂבָלִי וְחֹרְנֵי וְלִמְדֵנִי בְּכָל עֵת כָּל הַדְּרָכִים
וְהַעֲצוֹת שְׁאֶפְשֵׁר לִשְׂמֵחַ עִצְמִי בָהֶם בְּאוֹתָהּ הָעֵת
וְהַשְּׁעָה בְּאִפְן שְׂאֻזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, עַד
שְׂאֻזְכָּה בְּכָל פְּעַם לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֶמְתַּת שְׂמֹחָתָה.**

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעובד ע"י הר"ר דוד דגן

סב העולם

אשרי אנשיך

רמזים לגילוי תורת רבינו הק' בעולם

עד כה, נוהג היה רבינו להזהיר את תלמידיו שלא יגלו את תורתו לאנשים שאינם נמנים עם אנשי שלומנו. ואכן, נאמנים להזהרתו, שמרו התלמידים, ובראשם מוהרנ"ת, על הקונטרסים של התורות מכל משמר, כדי שלא יגיעו לידי זרים. התלמידים הבינו כי תורות גבוהות ונשגבות אלו נועדו אך ורק לחוג הפנימי של אנ"ש.

התורות היו מצויות בידי מוהרנ"ת בקונטרסים מפורזים, כפי שנכתבו על ידו בשעתו, מיד לאחר אמירת התורה. בחורף תקס"ה, באחד הימים, הורה לו רבינו לחזור ולהעתיק את כל התורות שלו לפי הסדר, כי רצונו שיהיו כתובים באופן מסודר, בכרך אחד.

רבי נתן עשה כפי שנצטווה, הוא השיג נייר משובח ודיו מעולה והחל מעתיק את התורות הקדושות בזו אחר זו, כשחברו רבי נפתלי מסייע לו במלאכת הקודש ומקריא לו אותן מילה במילה. מלאכת ההעתקה ארכה כשלושה חודשים והסתיימה לפני חג השבועות תקס"ה.

אך עדיין לא גילה רבינו את רצונו שתורתו יובאו לרפוס ויופצו על פני תבל.

פרק מ"א

צחות) **הזה כלולים כל הכוונות של מילה, ומה שהוא גבוה מכוונות!**"

"והתחיל לזרוק מפיו הקדוש בחן קדוש ונורא, ואמר: יש 'וטפחו לו על פניו' (מנחות מד.) ויש 'וטפח לו בסנדליו' (טפח ליה רבא בסנדליו, בבא קמא לב.)... ואחר כך התחיל לומר התורה הנדפסת בסימן ס"ג: **"ברית נקרא בלשון תרגום אמה וכו'."**

"ומי שלא ראה אז איך נתגלה התורה הזאת מדיבור הנ"ל, אי אפשר לצייר לו העניין, ומי שהיה אז, ראה בעיניו גדולת הבורא יתברך וגדולת התורה וגדולת הצדיקים אמתיים, איך כל שיחתם ותנועותם - תורה גבוה. שראינו בעינינו שבדיבור בעלמא שקורין 'זוערטיל', שאמר על המנועל שלי, היה כלול בו תורה גבוה ונסתרה כזאת, שכלול בה כל סוד כוונות המילה ויותר מזה... וכל ימי חייו הקדושים היינו רגילים תמיד לומר: **"אשרי עבדיך ואשרי אנשיך העומדים לפניך, השומעים את חכמתך"** (ע"פ לשון הכתוב במלכים א' פרק י') **אשרינו שזכינו לזה - זה חלקנו מכל עמלנו!"**

(ע"פ חיי מוהר"ן כז. ימי מוהרנ"ת א, ה)

בשנת תקס"ה, סמוך ל"ח ניסן, נולד בן לרבינו. מיד למחרת בא מוהרנ"ת ושהה אצל רבינו, עד יום שלישי למילה. באותה העת שמע מפיו תורות ושיחות נפלאות, אותן העלה על הכתב.

קהל גדול מחסידי רבינו ומתושבי ברסלב, בא בשבת-קודש שלפני הברית, אל בית רבינו לשמחת ה'שלום זכר'.

בשבת בבוקר, לאחר שיצאו המוני הבאים, נשאר רק תלמידים ספורים ובתוכם רבי נתן. "בתוך כך" הוא מתאר, "הסתכל על המנועל שלי שנתעקם מאוד, היינו שהעקב שקורין 'פידעשווי' נתעקמה הרבה לפנינו על-פני המנועל. ענה ואמר: 'המנועל שלך הוא דומה כמי שטופחין בפנים (ואמר בזו הלשון בלשון אשכנז: 'דיין שייך האט א פנים וויא א פאטש אין פנים'), ואחר כך שתק מעט. והנה, אנחנו בודאי היינו מאמינים, שכל דברי אינם פשוטים, ובודאי יש בהם רזין גדולים, וכמבואר בסימן מ"ב, עיין שם. אחר כך ענה ואמר: **"שיחות חולין שלנו!"** (ואמר בלשון אשכנז בזו הלשון: 'אונדער שיחות חולין!') ודחק תיבת 'אונדער' (שלנו). **"אמר לי איזה מקובל, איך בהווערטיל (דבר**

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

להכניס כל כוחו בתפילה

אחד המיוחד שבחבורה, אשר זכה לניגון ולשאוב ממימי רבינו הקדוש הנחל נובע, היה ר' גרשון נכד המגיד מטירהאויצע ז"ל. ר' גרשון היה נמנה בין תלמידי רבינו, מאנשי עבודת ה' שעסקו בתורה ועבודה, ובפרט בעבודת התפילה בתעורת הלב אשר אין לשער.

עבודת התפילה של ר' גרשון היתה לשם דבר, כאשר הכניס בה את כל כוחותיו, והיה מאריך בה מידי יום ביומו כחסידים הראשונים אשר רוב שעות היום הוקדשו לעבודה הגדולה שבגדולות, ומאי ניהו תפילה, כך שתפילת שחרית 'רגילה' ארכה כשש שעות.

פעם אחת בעת היותו מסתופף בצל הקודש, לשמוע תורה מפיו של רבינו הקדוש, ורבינו ז"ל כדרכו בקודש אשר "היה מזהיר מאד כמה פעמים להתפלל בכח גדול להכניס כל כוחו בדבורי התפילה" (שיחות הר"ן ע"ט). גם הפעם דיבר בקדשו בגודל מעלת התפילה בכח, להכניס כל כוחותיו בעבודה שבלב זו תפילה.

כאשר שמע ר' גרשון את הדברים, הרהר לעצמו: דברי רבינו קדושים ונכונים חיים וקיימים, אבל אני, מה אוכל להוסיף עוד בעבודת התפילה בכח?! הלא אני כבר משתדל להכניס את כל כוחותיי בתפילה...

בתוך כך, המשיך רבינו בנועם שיחתו הקדושה, ואמר: **"נישט דאווענען און מיינען אז מען דאוונט?!"** = "לא להתפלל ולחשוב שמתפללים?!". כשהוא כמובן, רומז בדבריו לר' גרשון, שגם עובד ה' כמותו, יכול וצריך להוסיף עוד, להתאמץ ולהתחזק יותר בעבודת התפילה בכח ובדביקות.

אחר שגמר רבינו את דבריו, ויהי השמש לבוא, נכנסו אנשי שלומינו להתפלל מנחה בבית המדרש. כשעמד רבינו להיכנס, עמד לידו ר' גרשון, וכיבדו רבינו שייכנס לפניו. אחריו נכנס רבינו ז"ל, והלך עמו עד מקום קדשו, ובכך פִּיֵן אותו לעמוד לידו בעת תפילת המנחה.

מנחה כזו, שמונה-עשרה כזו, עוד לא היה לו לר' גרשון מעולם... הוא סיפר אחר כך, שהרגיש חיות נפלאה ודביקות עצומה בתפילתו, ואז הבין היטב, שגם אליו נאמרו דברי רבינו ז"ל, וכי באמת עדיין לא התחיל להתפלל כראוי כלל וכלל, ויש לו עוד הרבה מה להוסיף ולעלות מדרגא לדרגא...

ר' גרשון מטירהאויצע ז"ל

ר' גרשון נכד המגיד, היה מאנשי עבודת ה' שבתלמידי רבינו ז"ל, מוזכר פעמים רבות במכתבי מוהרנ"ל, ובכינוי מוהרנ"ל.

אף את השיחה הנוראה אודות תיקוני הראש השנה של רבינו, שמע מוהרנ"ל ממונו, כמ"ש במכתב וז"ל: "זה סמוך שמעתי מידידו הותיק רבי גרשון נרו יאיר נכד המגיד ז"ל מטירהאויצע ששמע מפיו הקדוש שבראש השנה הכל מקבלים ממנו תיקון אפילו דברים שאי אפשר לתקנם בזמן אחר בראש השנה נדתינו הכל".

מספר: נחמן שמעון ב. בית שמש

סדר יום' מסוג אחר...

הושענא רבה תר"ג. וכך כותב שם מוהרנ"ל לבנו: **"ועתה אתה אינך צריך לחשוב שום מחשבות איך לצאת ידי חובת היום, רק לדלג על היום!** נאר איבערשפרינגען (-לדלג) בכל מה שתוכל, ואל תחשוב על מה שעבר, מכל שכן שלא לחשוב כלל על להבא. און מע האט גאר ניט צו טאן, סע וועט אלץ איבער פליען. און מיר האבן אויף איימיצן צו דופען. גאט איז גרויס און גרויס, און מע ווייסט גאר ניט, און פירט תמיד אויס. אויף ראש השנה ביסטו גיווען און וועסט זיין [= אין שום דבר לעשות, הכל יעבור, ויש לנו על מי לסמוך. ה' גדול וגדול, ולא יודעים והוא מנצח תמיד, היית בראש השנה וגם תהיה]. בעזרת השם יתברך, והכל יתהפך לטובה..."

קראתי שוב ושוב את המילים המחזקות, ובתחילה כלל לא שמתי לב שהם עונות על הכאב שיש לי עתה בליבי. אך לפתע הזדעקתי בליבי: געוואלד! הרי רבי נתן מתייחס פה בדיוק למצב שלי. הוא כותב בפירושו לבנו שלא ידאג מִכֵּךְ שהוא לא מצליח 'לסדר את היום'. ובכלל, מוהרנ"ל מניח פה יסוד עצום שיכול לשנות את חיי - הוא קובע שצריך רק 'לדלג על היום'.

אנסה להסביר יותר ממה התרגשתי כל כך...

עד היום, תמיד ליוו אותי כישלונות אחרים כישלונות; בכל פעם שתכננתי להתחיל מחדש, ראיתי שברגע האמת אני לא מצליח לממש את שאיפותיי כפי שרציתי. אבל עכשיו אני מבין, שבמחשבה שלי היה מעורב כל פעם הרצון 'לצאת ידי חובת היום', וזה מה ששייבש לי את הכל.

במבט ראשון נראה שמוהרנ"ל נותן לנו 'הנחה'; לא צריך לצאת ידי חובה, אפשר רק לנסות לחטוף כמה שיכולים... אבל בהבנה עמוקה יותר, אין כאן 'הנחה' כלל, אלא פשוט עצה אמיתית שתגרום לנו להספיק הרבה יותר!

שכן, אם עד היום, בכל פעם שהתוכנית שלנו לא הסתדרה עם היום הקָרָב, וויתרנו עליה. ואפילו אם היא כן הסתדרה, הכבדות שליוותה אותנו בכל פעם שחשבנו 'מה עלינו להספיק' גרמה לנו להתייאש מראש ולחפש עיסוקים 'קלים' יותר. הרי שלדברי מוהרנ"ל כאן במכתבו, מעתה, בכל יום המטרה תהיה 'לדלג על היום' בחיות ונעימות, ולחטוף עוד ועוד תורה ומצוות, בלי ייאוש ופטור משום דבר שבעולם. רק לטעום את נועם ה' בלי הפסקה.

שזנכה!

באחד מימי חול המועד ניגש אלי אחד מבחורי החמד בבית הכנסת בו אני מתפלל, ובאמתחתו מעשה מרגש שכלול בו 'לימוד' מיוחד לחיי היום יום והדרכה שערכה לא יסולא בפז, וכך הוא מספר:

ביום כיפור האחרון, הייתי קצת עצוב, ישבתי עם המחזור וניסיתי להרגיש איזו התעוררות, אבל משהו אצלי היה חסום. נזכרתי איך עברו עלי הימים האחרונים; נסיעה ארוכה מאד בחזור מאומן, בערך 25 שעות עם עיכובים וטלטולים קשים, כשבאותם ימים, כמובן, כל התוכניות אותם תכננתי לעצמי קרסו ברגע.

הצער שלי היה מכך שאפילו אחרי שכבר התאוששתי מהנסיעה, ראיתי שאני לא מצליח באמת לתכנן את הזמן וה'סדר יום' שלי, והרגשתי חסר אונים מול זמן החורף המתקרב; 'איך אוכל לנצל את הזמן?!', חשבתי לעצמי. 'הרי יש לי כל הרבה ביטולים ובלבולים?...'

בליבי עוד זכרתי את השבוע-וחצי שהייתי באומן, עם הלילות הנפלאים להם זכיתי שם, כש'נאלצתי' לבלות כל הלילה בתורה ותפילה יחד עם חבריי היקרים, עקב ה'סגר' ששרר בלילות, מה שהכריח אותי להיכנס לציון ב-11 בלילה ולצאת לאחר תפילת וותיקין עם אנ"ש, בכזו מין חיות שלא הרגשתי מעודי.

עכשיו, אני עומד בפתחו של היום הקדוש, וכעת אני אמור לשוב בתשובה, להתחיל מהתחלה לעבוד את ה' ולעשות מה שצריך. אבל, נדמה לי שבמצב הנוכחי אין לי סיכוי להצליח בכך... איך אוכל לעלות על דרך המלך?!

הדבר הבא שעשיתי, כפי שאני נוהג במצבים מעין אלו: ניגש לארון הספרים ומחפש ספר שיוכל לחזק אותי כעת. כל פעם אני מוציא משהו אחר, והפעם, הוצאתי בלי מדי הרבה מחשבה את הספר 'עלים לתרופה'.

חיפשתי מכתב שמדבר על יום כיפור או משהו כזה, ובהשגחה פרטית מופלאה הגעתי למכתב מיום

לב הפרשה

צ'הר תעשה לתבה

התפילה שלך חשוכה ומבלבלת? יש לזה עצה אשר "בדוקה ומנוסה אלפים אלפים פעמים" (עלים לתרופה א' וידא תר"א), **"וכבר זכו רבים על ידי עצה זאת להתפלל בכוונות הלב,** אף על פי שהיו בחושך גדול מאוד ונדמה להם שאי אפשר להם להרים עצמם להתפלל בכונה", ועל ידי שקיימו עצה זאת בפשיטות, על ידי זה נפתח להם אורו יתברך והתחילו להתפלל בהתלהבות וחיות גדול (לקוטי הלכות נקי שבנים ה).

העצה הנפלאה הזאת, מבוארת ומפורשת היטב בליקוטי מוהר"ן תורה ט' ותורה קי"ב על הפסוק 'צ'הר תעשה לתבה'. אריכות הדברים תראה בפנים, אך כלל ועיקר הדבר הוא שצריכים בתוקף החושך למשוך את עצמו אל ה'אמת', ובפרט בעת התפילה, שאז החושך מסבב מאוד, צריכים להזהר מאוד לראות לדבר את הדיבור ב'אמת', ואז יאיר לו השם יתברך, כי אמת הוא אור השי"ת בעצמו. ובתפילתו המאירה הוא מקיים כל העולמות.

"ראה וחכם - ממשיך מוהרנ"ל במכתבו - החילוק ברגע אחת אצל האדם, כי מקודם סיבב אותו החושך כל כך, וברגע קלה שהמשיך עצמו לדבר דיבור אמת, זכה לקיים כל העולמות..."

מתחילים מהתחלה "בראשית"...

מתחילים את החומש "בראשית" אותו כבר למדנו עשרות פעמים, אבל... בהתחדשות! הכיצד? ובעצם, מזה זה בכלל 'התחדשות'?

שאלה: שוב עומדים אנו בתחילתו של חורף, ומתחילים את חומש "בראשית" שכבר למדנו וקראנו עשרות פעמים, אלא שכמובן וכידוע, צריך לעשות זאת 'מיט א פרישקייט' ובהתחדשות. דא עקא, השאלה היא: כיצד אכן מתחדשים, וכיצד מכניסים חיות של התחדשות בדברים שנראים כבר כמוקרים וידועים? האם 'התחדשות' היא פשוט 'להתרענן' או שמדובר באמת בחומש בראשית "חדש" לגמרי?

תשובה: כפי שתיארת בשאלתך, אכן בעיני רוב בני העולם נתפסת ה'התחדשות' כ'התרעננות' בעלמא - 'מ'פרישט זיך אויף'. ולכן באמת לא ברור כיצד עושים זאת? האם צריך בגלל לזה ללבוש בגד חדש, או להתחיל איזה סדר לימוד חדש, או לפחות לשטוף את הפנים, או אפילו סתם לטובב את הידיים בתנועת עיגול... והנה התחדשנו.

כלומר, הקושי בהתחדשות והחוסר בהירות בזה, היא מפני שהלא בעינינו אנו רואים אותם דברים ישנים ומיושנים, והכל על מנהגו ומסלולו הקבוע מכבר ומתמיד, ובאים ואומרים לו לאדם 'תתחיל זאת מחדש', והאדם תמה בלבו לאמר: והלא אין זה חדש... אך לאמתו של דבר, טעות יש כאן. שכן, אליבא דאמת, כל הבריאה על כל תכולתה, מתחדשת באמת בכל רגע ורגע, 'כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת, כמו שכתוב 'ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', ואין יום דומה לחברו. כי הוא יתברך מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה, וכמבואר בכתבי האר"י ז"ל שאין יום דומה לחברו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות וסדרן ומעמדם והנהגתם בשינויים נפלאים ונוראים עד אין חקר' (ליקוטי הלכות, תפילין ה, ה).

וב'התחדשות' נפלאה זו של כל חלקי הבריאה, יש נפק"מ גדולה מזה לעבודת ה'. שכן "כל המשתכח חיותם (של כל העולמות) הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה, שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, ועל כן צריך בכל פעם לעבוד את השי"ת מחדש, כפי חידוש מעשה בראשית שבכל העולמות שצריכים עכשיו, וכפי התגלות גדולת הבורא יתברך שצריכים לגלות עכשיו. כי 'יום ליום יביע אומר וילילה ללילה יחווה דעת', שבכל יום ובכל לילה ובכל עת ובכל שעה נתגלה גדולתו יתברך בדרך הכרה וידיעה חדשה שלא היה מעולם, ועל כן צריכים להתחיל בכל פעם בעבודתנו מחדש בבחינת 'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים'" (שם).

והרי שהתחדשות הבריאה דורשת, ללא וויתור, כל פעם עבודה חדשה. שכן, כל רגע מחדש ישנה השגה והכרה חדשה בהשי"ת שלא ירדה והופיעה מקודם, וכמו כן ניתוסף הכרה והבנה חדשה בידיעת התורה. ודוקא בעבודת ה' ולימוד התורה של עכשיו, אני יכול לזכות על ידה להכרה חדשה הזאת.

זהו גופא נקרא 'התחדשות' - היינו, עצם האמונה וההכרה שהכל באמת חדש, ומתוך כך לצפות ולקוות לאור החדש של השגת השי"ת שרק עכשיו התגלה בעולם. וכל זה אכן מכניס פרישקייט והתחדשות נפלאה בעבודת ה' ובלמוד התורה, שכן יש עכשיו

גילויים חדשים ממש שרק עכשיו הגיע הזמן להשיגם, מאז שעלה במחשבתו ית' לברוא העולמות! ומאידך, אמונה וידיעה זו מצילה גם מכל מיני נפילות, ומכל מיני חלישות הדעת שיש לנו מכל מה שקרה אתנו בעבר. שכן, הגע עצמך: האם יהיה לך חלישות הדעת מההפסד הכספי שהיה לך בגלגול הקודם כשנפל לך התרמיל עם הפמוטות המוזהבות מהעגלה בדרך ליום השוק בליפציג?... כך ממש הם פני הדברים; כל רגע אתה בגלגול חדש, ואין שום שייכות ממה שהיה להווה של עכשיו.

והנה, גילוי נפלא מגלה לנו רביה"ק, והוא: כי הנה ידוע מחז"ל (קידושין ל:), ש"יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום", וכבר תמהו ושאלו בספה"ק: מנין לו למלך זקן וכסיל שכל כולו זקנה, מנין לו התחדשות? ובכן מגלה לנו רביה"ק: "ודע, שזה המצח הנחש, יניקתו מזקני הדור, ממאריכי ימים שבדור, כשאין בהם שלימות, מזה יונק מצח הנחש. כי 'זקן זה קנה חכמה', וצריך האדם, כל זמן שמזקן, כל מה שנתוסף ובה לו יום מימי חייו, להוסיף בכל יום ויום שבא אח"כ, תוספות אור קדושה ודעת... כי צריכים בכל יום ויום שבא אחר כך, להוסיף בו קדושה ודעת. כמ"ש 'ויקרא אלקים לאור יום', שכל יום צריך שיאיר ביותר. אבל כשהזקנים, המאריכי ימים שבדור, פוגמים את ימיהם, ואין מוסיפין אור קדושה ודעת בכל יום ויום. מזה יונק מצח הנחש" (ליו"מ תורה ד' תנינא).

והרי שהאור של התחדשות מוכרח להיות מנוצל, ואם חלילה אין מנצלים אותה בקדושה הרי היא עוברת למקורות לא טובים ומשם יונקת הסטי"א כל הזקנה שלה.

ונסיים בלשונו הנפלא של רבי נחמן מטולטשין תלמידו ויד ימינו של מוהר"נ: "ועתה חדשות שתחת השמש, הן המה ההבל הבלים הנובעים ויוצאים מקנאה וכו'. חדשות בזה אים, כי הן המה השטותים הישנים דישנים אשר גרמו לנו מה שגרמו בכלליות ובפרטיות, הרחמן יתברך יצילנו מעתה. אבל החדש שלמעלה מהשמש יש ויש, הוא התורה הקדושה וחידושיה שחידשו ה'בחירי צדיקאי', ועדיין לא זכינו לראות ולשמע החידושים הנפלאים אשר בהם, החומש שבכל סדר על דרך הפשט כפירוש רש"י זכרוננו לברכה והדרושים נפלאים אשר במדרש רבה ובווהר הקדוש ועוד ועוד, ובפרט בספרי רבינו ותלמידיו הקדושים זכר צדיק וקדוש לברכה, כן נזכה להגות בהם תמיד, ולראות ולשמע החדשות שנתחדש בהם בכל יום, ולהחיות נפשותינו בהם בכל עת ובכל שעה, אמן כן יהי רצון."

"העיקר והיסוד שהכל תלוי בו!"

בקהילת 'קרן אור' התקיים כנס חיזוק מיוחד במינו במושב 'יסודות', בו התאספו כלל אברכי החבורות לנינוס חיזוק החבורות ובמיוחד על נושא ההתקשרות לצדיק, אשר כדברי רבינו בליקוטי מוהר"ן (תורה קכ"א) הוא "העיקר והיסוד שהכל תלוי בו".

בשיאו של הכינוס נערך 'פאנל' מרתק, עם המשיבים החשובים הר"ר שאול סירוטה שליט"א, הר"ר יעקב נתן אנשין שליט"א, והר"ר מרדכי שלום רוזנפלד שליט"א.

כמו כן, התקיים סעודת הודאה וריקודי קודש, על הזכייה להתקבץ על ציון רבינו הקדוש על ר"ה כמדי שנה.

נגיל ונשיש בזאת התורה

ביהמ"ד 'כולל חצות' בביתר עילית, התקיים במהלך ימי חוה"מ מעמד 'הכנסת ספר תורה' בשילוב שמחת בית השואבה מרכזית לאלפי תושבי העיר בכלל וחסיד ברסלב בפרט.

הספר הונס לבנין הגדול והמפואר שהולך ונשלם בס"ד, לארון הקודש החדש והמרהיב שנחנך לראשונה.

התחדשות!

ביום חמישי הבעל"ט - ט' חשוון, מסיימים כלל אנ"ש את המחזור הכ"ח בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, בסדר הלימוד של 'עמוד ליום' שנקבע ע"י גדולי אנ"ש.

זו ההזדמנות 'לקפוץ על הרכבת' ולהתחיל להתמיד בתורותיו של רבינו הקדוש, ולקיים רצון קדשו לידע בע"פ את ספרו הקדוש.

מהנעשה והנשמע

ביהמ"ד אור אברהם ירושלים: נערכה סעודת היכלא בכ"ט תשרי יום היארצייט של הרה"ח רבי משה בורשטיין זצ"ל מייסד ביהכנ"ס.

ביהמ"ד ברכת הנחל מאנסי: התקיים מעמד 'הכנסת ספר תורה' ברוב פאר והדר.

אומן: נעקבות מצב המלחמה שאינו מבשר טובות, בא נוא להרבות בתפילה ותחנונים על דרכי ציון שיהיו פתוחים כרוחה לכלא שום מניעתו!

נקודת הסב

שמעתי מאבי שיש לעסק בספרי מוהר"נ ז"ל יותר מבספרי אדמו"ר זצ"ל בעצמו. כי בימינו אלה שעובר על כל אחד ואחד מה שעובר בנהג ונפש, צריך להיות עקר הלימוד בספרי מוהר"נ ז"ל, על אשר על ידו היה ביבולת אדמו"ר זצ"ל להוריד את דבריו הנוראים, ולעורר ולחזק בהם גם אנשים מגשמים ומנחמים בעמק השואל תחתיות כמונו. גם כי באמת כל דברי מוהר"נ ז"ל מראש ועד סוף, הכל מאדמו"ר זצ"ל מעצמו. (מכבי אור)

הר"ר שלמה ברייער שליט"א
נדב זכות הפצה באמעריקע
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל
מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הר"ר שלמה וייס שליט"א
נדב 1000 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל
מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

זכות הפצה בארץ ישראל
נתנדב לעי"נ
אהרן בן יעקב יצחק איינהורן
ת.נ.צ.ב.ה.

הרה"ח חיים וואלדמאן שליט"א
נדב 1000 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל
מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: lewuvy148@gmail.com
הערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'
מערכת ברסלב
נייטם, שיעורים, נענונים, סיפורי התחבות ועוד
ארה"ב 0330.390.0487 02.5.808.321 646.585.2985
ארה"ק 0330.350.3064 079.704.0073 718.362.8870
קול משיב לשואל
קול איחוד ברסלב לטוה"ק 09-7721111